

Alex Vanopslagh's tale ved Folketingets åbningsdebat

Taler

Alex Vanopslagh
Partileder for Liberal Alliance

Dato

5. oktober 2023

Sted

Folketingets talerstol,
Christiansborg

Tak. Det var heldigt. I dag, den 5. oktober, er der faktisk lidt over 200 unge danskere, der fylder 18 år. De bliver myndige, og med det kommer både frihed og forpligtelser. Og når jeg har fulgt med i den politiske offentlige debat på det seneste, ser jeg, at den balance mellem friheden og forpligtelserne er ved at tippe over til det forkerte, til det uheldige. Hvis vi lige tænker lidt over, hvorfor vi har skabt og udvidet en meget omfattende velfærdsstat, så ved vi godt, at det selvfølgelig er med udgangspunkt i, hvad vi mente var borgernes behov, altså at det, at vi har en velfærdsstat, er eller var et middel til at nå et mål, et mål om tryghed og muligheder for borgerne. Og ud fra det kan man sige, at der ligesom var samfundskontrakten, som går på, at danskerne skal betale nogle af verdens højeste skatter, men til gengæld kan de forvente at få noget af den bedste velfærd i verden i bytte. Men det er, som om vi herinde på Christiansborg har vendt logikken på hovedet, at borgerne i Danmark i stedet bliver set som nogle, der er sat i verden for, at velfærdsstaten kan overleve, altså det at regulere borgernes adfærd bliver nu til et middel til at nå det altoverskyggende mål om, at velfærdsstaten skal give overskud, at den offentlige sektor kan blive ved med at vokse. Jeg tror, at man kan kalde den tænkning mange ting: konkurrencestat eller corydonisme, altså den her tænkning om, at borgerne i Danmark nærmest skal ses lidt som sådan nogle produktionsenheder, der skal generere overskud til velfærdsstaten A/S, og jeg mener faktisk, at det er en tænkning, vi ofte ser i dansk politik og har gjort det i over en årrække nu efterhånden. Tænk lige over det!

Vi har opfundet begrebet ældrebyrden, fordi vi betragter mennesker som en byrde, når de ikke længere giver overskud til velfærdsstaten. I tirsdags sad vi alle sammen herinde og grinte af de tåbelige, abstrakte læringsmål i folkeskolen, men det er altså nogle, et bredt flertal i Folketinget for knap 10 år siden har indført, og de blev indført ud fra tanken om, at børn skal tilføres kompetencer, så de

bliver klar til fremtidens arbejdsmarked, så de kan blive højproduktive borgere, der giver overskud i statskassen. Dengang tillod vi os endda at involvere frikvartererne og inddrage dem for at optimere læringen. Tilsvarende ved jeg også, at der er rigtig mange herinde i Folketingssalen, der ikke kan fordrage tanken om, at unge forældre måske vil arbejde lidt mindre, mens børnene er helt små, ja, måske vil moder ligefrem blive hjemme med børnene, og der vil et flertal herinde hellere have, at begge forældre arbejder fuldtid, så de er gode borgere, som det kan betale sig at have for velfærdsstaten. Dermed bliver målet for den politik, vi fører herinde, ikke det gode liv eller det meningsfulde liv, det skønne, det værdige eller noget helt femte, nej, målet med den politik og de reformer, vi gennemfører, bliver, at staten skal kunne fungere, at vi har råd til at gøre den offentlige sektor større. Og så er jeg bange for, at vi risikerer at miste blikket for, at Danmark som nation jo ikke bare en eller anden virksomhed. Nej, Danmark som nation består jo af kød og blod, af slægter, af historie, af kulturer og ånd, af levende mennesker, der forvalter det, de har fået i arv, og som de en dag selv skal give videre.

Lige præcis den her tænkning, som jeg har forsøgt at skitsere her, altså at borgerne er til for velfærdsstaten, er også den tænkning, jeg mener er i fuldt flor, når vi har vores statsminister, der skælder ud på danskerne for, at nogle af dem gerne vil arbejde lidt mindre. Jeg må bare sige, at der jo ikke er noget unaturligt i, at i takt med at vi bliver rigere og mere produktive og innovative som samfund, er der nogle, der vil bruge den rigdom til at veksle den til mere fritid, mere tid med familien, mere tid i naturen, mere tid til at rejse og opleve og fordybe sig eller bare være nærværende med dem, man elsker. Men det må jeg forstå Socialdemokratiet ikke kan lide, nej, tænk sig, hvis nu det udfordrer det vigtigste, nemlig samfundskontrakten, at den offentlige sektor kan blive ved med at vokse.

Derfor vil jeg gerne i dag opfordre statsministeren til, at statsministeren bruger mere tid på at holde sin del af aftalen om samfundskontrakten. For hvad er det lige, danskerne får igen af at betale nogle af verdens højeste skatter? Ja, det er et sundhedsvæsen, der hænger i laser med årelange ventelister, plejehjem, hvor ældre demente damer mishandles, de heldige af dem må spises af med vakuumpakket mad og et ugentligt bad, de syge bliver mødt med formynderi og mistro i beskæftigelsessystemet, og det er hvert syvende barn, der kommer ud af folkeskolen uden at kunne læse, skrive eller regne. Så i stedet for at beklukke danskernes arbejdsmoral, når de ikke vil knokle mere for et system, der åbenlyst

ikke virker, synes jeg, det ville være bedre måske at fokusere på, hvordan vi leverer noget bedre til danskerne.

Det har været fremme tidligere i dag. Statsministeren spurgte retorisk for nogle år siden: Hvad er en skattelettelse værd, hvis ens mor eller far ligger på plejehjem med våd ble i 12 timer? Jeg synes jo egentlig, at man i forlængelse af det også skulle spørge: Hvad er 100.000 offentlige bureaukrater værd, hvis ens mor eller far ligger på et plejehjemmet med våd ble i 12 timer? Hvad er det værd, at Københavns Kommune ejer 4.000 kunstværker, heriblandt to bronzeskulpturer af noget brød til en samlet værdi af 20.000 kr., hvis beskæftigelsesindsatsen ikke får en eneste i arbejde? Ja, hvad er verdensmålskonsulenter i det offentlige værd, hvis man skal vente mange måneder på at få en operation? Jeg er ked af at sige det, men når det kommer til det offentlige, er det ikke penge, der mangler. Det er sund fornuft, der mangler. Og vi kan ikke bare forvente, at danskerne ligger vandret og løber solen sort for at blive ved med at betale penge ind til et system, der ikke bruger pengene klogere.

Men jeg har en god nyhed. Vi behøver heldigvis ikke at gøre alting, som vi plejer. Vi kan skabe en fantastisk fremtid for Danmark med mere frihed, mere ansvar, med bedre velfærd og med flere muligheder. Man kunne måske kalde det en ny samfundskontrakt, hvor vi politikere ikke forsøger at lave borgerne og samfundet om, når det ikke passer ind i systemet, men i stedet for lave systemet om, når det ikke passer til borgernes behov; hvor vi politikere forpligter os på mådehold og fornuft, når det kommer til brug af borgernes penge; hvor vi ikke er i tvivl om, hvad der skal ske som det første, når man har 68 mia. kr. i det økonomiske råderum, for det er selvfølgelig at give nogle af pengene tilbage til samfundet og borgerne; ja, hvor vi gennemfører en reel transformation fra at være en velfærdsstat til et velfærdssamfund. Det sidste er jo ikke bare klaret ved at fjerne lidt bureaukrati.

Nej, i et velfærdssamfund er borgerne jo ikke først og fremmest skaffedyr for staten. Det er myndige frie væsner, der må gøre, hvad de nu engang har lyst til, så længe de tager ansvar for det, også hvis de i en periode af deres liv ønsker at gå lidt ned i arbejdstid og være mere sammen med familien. Til gengæld vil de kunne opleve, at hvis de på andre tidspunkter i deres liv vil nikke den en ekstra skalle, så vil de hverken blive straffet af høje skatter i bunden, skadelige

topskatter eller tiptoptopskatter, som ingen i øvrigt kan forsvare og forklare. Nej, i et ægte velfærdssamfund med en ny samfundskontrakt er borgeren i fokus; borgeren har frihed til selv at vælge velfærdstilbuddene, og vi skal stoppe med politisk at være så optaget af, at det partout skal være kommunen, der driver velfærdstilbuddene. Vi skal slippe friheden løs og så lade dem, som borgerne foretrækker, levere velfærden til dem, og måske vigtigst af alt skal vi stoppe med at belønne dem, der leverer dårlig velfærd, med flere penge, men i stedet indrette et system, hvor man går konkurs, når man leverer dårlig velfærd, fordi borgerne kan stemme med fødderne.

Jeg tror i det hele taget, vi skal have modet til at nytænke stort set hele indretningen af vores velfærdssamfund. Tag eksempelvis diskussionen om værdig alderdom. Kunne man forestille sig i fremtiden, at danskerne måske i højere grad selv bestemmer, hvornår de trækker sig tilbage fra arbejdsmarkedet? Vi har i Liberal Alliance foreslået at indføre noget, vi kalder fri pension, hvor man skattefrit kan indbetale penge til en konto, så man enten kan bruge dem til at forsøde tilværelsen, når man trækker sig tilbage fra arbejdsmarkedet, eller for egen regning trække sig tidligere tilbage fra arbejdsmarkedet. Det er et eksempel på nytænkning, der giver mere frihed og ansvar. Personligt synes jeg egentlig også, at Socialdemokratiets politiske ordfører, hr. Christian Rabjerg Madsen, åbnede en spændende debat her i sommer om udvidelse af arbejdsmarkedspensioner til at omfatte ældrevelværd. Jeg tror, det er den type forslag, der ville kunne fremtidssikre vores velfærdssamfund, og jeg forstår ikke, hvorfor statsministeren pandede den debat ned. Jeg troede, det var sådan noget, der flugtede med ånden fra Marienborg.

Så lad os nu tænke nyt, lad os tænke stort, og lad os have modet til at udfordre den måde, vi har gjort tingene på tidligere, og den måde, vores system er indrettet på i dag. Der har jo ellers været masser af vældige snakke om, at det lige præcis er det, der er regeringens eksistensberettigelse og fortælling, altså at man er befriet fra yderfløjenes populisme, befriet fra usaglige taktiske hensyn og befriet fra at være en mindretalsregering, så magien nu kan opstå, og så man kan tænke generationer frem og tage de svære beslutninger, men desværre er der ikke noget, der tyder på, at regeringen i virkeligheden lever op til sit selvglade selvbillede. De kører land og rige rundt i en bus med en komiker, men politisk virker regeringen til at være kørt fast. Jeg mener dog, vi har behov for den type regering, som regeringen selv påstår den er. En sådan retning for Danmark vil jeg gerne bakke op om, hvor vi kan få en ny samfundskontrakt, sådan som den

burde være, med en stat, der kender sin plads, så borgerne har frihed og ansvar til at finde mening, værdighed og skønhed i tilværelsen. Jeg holder nu.

Kilde

ft.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Debattale, Folketingstale, Liberal Alliance, Politisk tale

Relateret

5. oktober 2023

5. oktober 2023

5. oktober 2023

5. oktober 2023

5. oktober 2023

5. oktober 2023

5. oktober 2023

5. oktober 2023

5. oktober 2023

5. oktober 2023

5. oktober 2023

5. oktober 2023

5. oktober 2023

5. oktober 2023

5. oktober 2023

5. oktober 2023

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/alex-vanopslaghs-tale-ved-folketingets-abningsdebat>